

Antysemityzm jako przestępstwo z nienawiści

wybrane zagadnienia z praktyki policyjnej

Autorzy: mł. insp. w st. spocz. Gerard Bah,
mł. insp. w st. spocz. Włodzimierz Sokołowski

Konsultacje: mł. insp. Dorota Dąbrowska-Babor (KGP),
mł. insp. Katarzyna Nowak (KGP), Dagmara Mańka-Wizor (Muzeum POLIN)

Projekt graficzny, skład i łamanie: Anna Rabczuk

Warszawa 2023

Publikacja powstała w ramach „Kompleksowego programu badania i walki z antysemityzmem w Polsce”, realizowanego przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.

stowarzyszenie
żydowskie
czulent

Dofinansowane
przez Unię Europejską

Współfinansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są poglądami wyłącznie autorów i nie odzwierciedlają poglądów Unii Europejskiej lub Komisji Europejskiej (organu przyznającego grant). Ani Unia Europejska, ani instytucja przyznająca grant nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Antysemityzm jako przestępstwo z nienawiści

wybrane zagadnienia z praktyki policyjnej

Zapobieganie i zwalczanie przestępczości, w tym motywowanej uprzedzeniami (**przestępstwa z nienawiści**), to jedno z ustawowych zadań Policji. Działania Policji to nie tylko zwalczanie takich przestępstw, lecz także szeroko rozumiane działania profilaktyczne, edukacyjne, budowanie poczucia bezpieczeństwa jednostki i społeczności. Służy temu współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej, zarządcami budynków, organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi i edukacyjnymi oraz kulturalnymi.

Więcej o budowaniu współpracy ze społecznościami można przeczytać tu: <https://polin.pl/pl/aktualnosci/2019/03/07/nowe-publikacje-przeznaczone-dla-policji>

Definicja

Według **Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (ODIHR)** przestępstwo z nienawiści to każde przestępstwo natury kryminalnej, wymierzone w ludzi i ich mienie, w którym ofiara lub inny cel przestępstwa są dobierane ze względu na ich faktyczne bądź domniemane powiązanie z grupą wyróżnianą lub udzielanie jej wsparcia na podstawie cech

charakterystycznych wspólnych dla jej członków, takich jak faktyczna lub domniemana rasa, narodowość lub pochodzenie etniczne, język, kolor skóry, religia, płeć, wiek, niepełnosprawność fizyczna lub psychiczna, orientacja seksualna lub inne podobne cechy¹.

W Wytycznych Prokuratora Generalnego² (dalej Wytyczne PG) to przestępstwo popełnione na szkodę grupy osób albo poszczególniej osoby z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, politycznej, wyznaniowej albo ze względu na jej bezwyznaniowość, niezależnie od kwalifikacji prawnej czynu zabronionego.

Fot. 1. Autor: Gerard Bah

Jednym z czynów motywowanych uprzedzeniami, przybierających formę przestępstwa z nienawiści, jest antysemityzm.

W październiku 2021 roku wicepremier Piotr Gliński³ potwierdził przyjęcie przez Polskę niewiążącej prawnie definicji Międzynarodowego Sojuszu na rzecz Pamięci o Holokauście (IHRA) i wdrażanie jej w obszarze działań publicznych czy edukacji. Według tej definicji:

Antysemityzm to określone postrzeganie Żydów, które może się wyrażać jako nienawiść do nich. Antysemityzm przejawia się zarówno w słowach, jak i czynach skierowanych przeciwko Żydom lub osobom, które nie są Żydami, oraz ich własności, a także przeciw instytucjom i obiektom religijnym społeczności żydowskiej⁴.

1 ODIHR – OSCE, Preventing and responding to hate crimes, Warszawa 2009, s. 15.

2 Wytyczne Prokuratora Generalnego z dnia 26 lutego 2014 roku w zakresie prowadzenia postępowań o przestępstwa z nienawiści (sygn. PG VII G 021/54/13).

3 Oświadczenie w sprawie definicji IHRA, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, gov.pl [dostęp: 13.04.2023].

4 What is antisemitism?, IHRA, holocaustremembrance.com [dostęp: 13.04.2023].

Antysemityzm może cechować się bardzo zróżnicowanym modus operandi, może polegać m.in. na: znieważeniu, pobiciu, naruszeniu nietykalności cielesnej, groźbach karalnych, niszczeniu mienia, nawoływaniu do nienawiści, propagowaniu faszyzmu lub innego totalitarnego ustroju. Kodeks karny obejmuje swoją ochroną osoby lub grupy doświadczające takich zachowań ze względu na swoją rzeczywistą lub domniemaną przynależność do danej grupy. Pierwszorzędną sprawą z punktu widzenia procesowego jest fakt posiadania takiego przekonania przez sprawcę i udowodnienie, że to właśnie było przyczyną jego działania (tzw. motywacja sprawcy).

W Kodeksie karnym odniesienie wprost do ochrony grup mniejszościowych jest zawarte w **art. 256⁵** (publiczne propagowanie faszyzmu lub innego ustroju totalitarnego lub nawoływanie do nienawiści wobec określonych grup mniejszościowych), **art. 257** (znieważenie z powodu ksenofobii, rasizmu lub nietolerancji religijnej) i **art. 119** (przemoc lub groźba bezprawna z powodu ksenofobii, rasizmu, nietolerancji religijnej lub przynależności politycznej), a ich ściganie odbywa się **w trybie publicznoskargowym**. Należy przy tym podkreślić, iż wskazany w przepisie publiczny charakter działania sprawcy zgodnie z wspomnianymi Wytycznymi PG obejmuje również te zachowania, które polegają na niepublicznym, a nawet skrytym sporządzaniu tekstu, znaku graficznego lub symbolu o takim charakterze umieszczonego przez sprawcę w przestrzeni publicznej, w szczególności w Internecie lub innym miejscu publicznym.

5 Z dniem 1 października 2023 roku przepis ten otrzymuje następujące brzmienie:

§ 1. Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 1a. Tej samej karze podlega, kto publicznie propaguje ideologię nazistowską, komunistyczną, faszystowską lub ideologię nawołującą do użycia przemocy w celu wpływania na życie polityczne lub społeczne.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub wprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot, zawierające treść określoną w § 1 albo będące nośnikami symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej*.

§ 3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego określonego w § 2, jeżeli dopuścił się tego czynu w ramach działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej.

§ 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd orzeka przepadek przedmiotów, o których mowa w § 2, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

*na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 lipca 2011 roku, sygn. akt K11/10 (Dz.U. poz. 964), utracił moc w części obejmującej wyrazy „albo będące nośnikiem symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej”.

Działanie „publiczne” nie zawsze musi być tożsame z działaniem „w miejscu publicznym” (wyrok SN⁶). Dotyczy to sytuacji, kiedy sprawca dokonał swojego czynu w miejscach, które z racji infrastruktury czy położenia mogą być w danej sytuacji pozbawione możliwości „obecności publiczności” w rozumieniu nieokreślonej liczby osób, np. las, cmentarz w porze nocnej.

Często spotykaną w przestrzeni publicznej formą antysemityzmu jest nawoływanie do nienawiści wobec Żydów. Są to wypowiedzi i zachowania, które wzbudzają uczucia silnej niechęci, złości, braku akceptacji, wręcz wrogości do poszczególnych osób lub całych grup społecznych czy wyznaniowych bądź też z uwagi na formę wypowiedzi podtrzymują i nasilają takie negatywne nastawienia i podkreślają tym samym domniemane uprzywilejowanie, wyższość określonego narodu, grupy etnicznej, rasy lub wyznania⁷. Sposób działania sprawcy może być bardzo zróżnicowany – od werbalnego wypowiadania treści (w tym podczas wystąpień publicznych, manifestacji, zgromadzeń, wieców), przez wykonywanie gestów, do rozklejania plakatów, wlepek, „znaczenia murów”⁸ czy też zamieszczania wpisów, komentarzy i artykułów w mass mediach. W dużej mierze przyczyną zachowania sprawcy są utrwalone w społeczeństwie stereotypy na temat społeczności żydowskiej.

Kluczowy jest sam fakt reakcji policjanta na każdy przejaw antysemityzmu w przestrzeni publicznej (m.in. identyfikacja takiego zachowania/zdarzenia, sporządzenie notatki urzędowej/służbowej, dokumentacji fotograficznej, rozpytanie i wylegitymowanie osób, kontakt z zarządcą/właścicielem obiektu) oraz podjęcie innych działań, które w konsekwencji umożliwią wdrożenie działań procesowych.

PAMIĘTAJ – przestępstwa z nienawiści są ścigane z urzędu!

Oprócz art. 256, 257 i 119 kk zastosowanie w obszarze zwalczania antysemityzmu mogą mieć poniższe przepisy prawne:

- art. 126a kk** (nawoływanie/pochwalanie ludobójstwa i zbrodni przeciwko ludzkości),
- art. 126b kk** (dopuszczenie do popełnienia przestępstwa, *UWAGA: to przestępstwo jest skutkowe, pełni formę pomocnictwa i może być popełnione tylko przez zaniechanie*),
- art. 194 kk** (dyskryminacja wyznaniowa),

6 Wyrok SN z dnia 16 listopada 1972 roku, sygn. akt I KR 274/7.

7 Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2007 roku, sygn. akt IV KK 406/06, OSNwSK 2007/1/367, Prok. i Pr.-wkł. 2007/5/13.

8 Określenie „znaczenie murów” pochodzi od angielskiego słowa „tagging” i oznacza umieszczanie inskrypcji na murach. Jest przeciwstawiane pojęciu graffiti, które w zdecydowanej większości jest współcześnie uważane za formę działalności artystycznej (G. Bah).

Fot. 2. Autor: Krzysztof Bielawski

Fot. 3. Autor: Krzysztof Bielawski

art. 195 kk (złośliwe przeszkadzanie w akcie religijnym),

art. 196 kk (obraza uczuć religijnych),

art. 255 kk (nawoływanie do popełnienia przestępstwa),

art. 261 kk (znieważenie pomnika/miejsca upamiętnienia, *UWAGA: dla zaistnienia przestępstwa nie ma znaczenia, czy pomnik lub miejsce pamięci zostało postawione/urządzone zgodnie z przepisami, czy też jest tzw. samowolą*),

art. 262 kk (zbezczeszczenie zwłok lub prochów ludzkich),

art. 288 kk (zniszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy),

art. 55 Ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu⁹, tzw. kłamstwo oświęcimskie. Za przedmiot ochrony w dyskursie prawniczym uznaje się zarówno pamięć o ofiarach zbrodni przeciwko ludzkości, jak i ochronę prawdy historycznej tych wydarzeń,

art. 141 kw (nieobyczajny napis, rysunek).

9 Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. z 2023 r., poz. 102).

PAMIĘTAJ – masz realny wpływ na wykrycie i ukaranie sprawcy!

Ustalając przebieg zdarzenia mającego znamiona antysemityzmu, kieruj się regułą siedmiu złotych pytań kryminalistyki ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzi na kwestię, dlaczego doszło do przedmiotowego czynu zabronionego. Sprecyzowanie zamiaru nie może opierać się wyłącznie na oświadczeniu woli sprawcy, niezbędne jest przeanalizowanie sposobu jego postępowania. Niejednokrotnie fundamentalne znaczenie ma także czas, miejsce i wykorzystana symbolika oraz inne istotne okoliczności, tzw. wskaźniki uprzedzeń:

- czy do incydentu doszło w dniu o szczególnym znaczeniu (np. w dniu święta religijnego – takiego jak Chanuka, Pesach – lub ważnym dla danej społeczności – **np. rocznica wybuchu powstania w getcie warszawskim, Marsz Żywych, Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu**),
- czy do zdarzenia doszło w czasie lub miejscu ważnym dla sprawcy (**np. dzień urodzin Adolfa Hitlera**),
- czy do incydentu doszło w szczególnej porze dnia, np. wtedy, gdy członkowie należącej do grupy ofiar zwykle przebywają w miejscu incydentu (**np. podczas modlitw, nabożeństw itp.**),
- czy do zdarzenia doszło w miejscu lub jego pobliżu, które jest ważne dla określonej grupy lub powszechnie z nią kojarzone, lub uczęszczane przez jej członków (**np. muzeum, ośrodek kultury, synagoga, kirkut, inne miejsce kultu, restauracja, sklep**).

O motywacji nienawistnej sprawcy mogą także świadczyć:

- podobne zdarzenia w tej samej okolicy skierowane przeciwko tej samej grupie,
- wygłaszanie uwag, komentarzy lub wykonywanie gestów związanych z faktyczną/domniamaną przynależnością ofiary do jakiejś grupy mniejszościowej,
- pozostawienie na miejscu zdarzenia przedmiotu/rysunku obraźliwego dla zaatakowanej społeczności lub w inny sposób sprofanowanie przedmiotu istotnego dla nich pod względem religijnym lub państwowym,

- odzież, tatuaże czy inne atrybuty np. w miejscu zamieszkania, sugerujące związek sprawcy z określoną grupą ekstremistów lub szerzącą nienawiść,
- brak innego wyraźnego motywu, np. ekonomicznego.

PAMIĘTAJ – ważne jest także subiektywne odczucie pokrzywdzonego lub świadka co do antysemitckiego charakteru czynu!

Pełniąc służbę, zwracaj uwagę na zamieszczane w przestrzeni publicznej (w tym w sieci Internet) symbole w postaci liczb, liter, rysunków czy haseł mogących mieć związek z przestępstwami z nienawiści. Należy pamiętać, że faktyczny przekaz sprawcy nie zawsze musi być sformułowany wprost. Oba poniższe zdjęcia obrazują treści antysemitckie, z których jeden komunikat nie budzi wątpliwości co do intencji sprawcy i stanowi naruszenie art. 256 kk i 257 kk (fot. 4), drugi zaś wymaga głębszej analizy z wykorzystaniem wskaźników uprzedzeń (fot. 5).

Fot. 4. Autorka: Dagmara Mańka-Wizor/Muzeum POLIN

Fot. 5. Blog „Okiem tetryka...”, *Na cholerę nam Muzeum Historii Żydów Polskich?* (rqort666.blogspot.com)

Symbol

W aktualnym stanie prawnym w Polsce **nie ma katalogu symboli zakazanych**. O tym, czy pojawienie się konkretnego symbolu w przestrzeni publicznej wyczerpuje znamiona przestępstwa, świadczą okoliczności, w jakich został zaprezentowany, oraz zachowanie i motywacja (zamiar) osoby, która upubliczniła dany symbol. Poniższy katalog przedstawia znaki, które najczęściej są przedmiotem postępowań przygotowawczych i na które funkcjonariusze pełniący służbę powinni zwrócić szczególną uwagę. Zadaniem policjantów jest zareagować i właściwie zabezpieczyć materiał dowodowy (m.in. monitoring, świadkowie, materiał foto, oględziny), który następnie zostanie przekazany prokuraturze do oceny, czy okoliczności zdarzenia uzasadniają podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Jednym z elementów wykorzystywanych przez sprawców do propagowania nienawiści wobec grup mniejszościowych są symbole zamieszczane w przestrzeni publicznej. Wiele z nich to nieoczywiste znaki graficzne, litery lub liczby. Na przykład popularna swastyka może mieć kilkanaście odstępów. Wszystko to ma pozwolić na manifestację poglądów, jednocześnie minimalizując ryzyko poniesienia kary.

SWASTYKA

Symbol hitlerowskiej partii NSDAP.

Warto mieć świadomość, że swastyka jest jednym z wielu symboli, które przed II wojną światową miały zupełnie inny wydźwięk – kojarzyła się z buddyzmem i hinduizmem. W taki sposób niejednokrotnie tłumaczy jej wykorzystanie przedstawiciele ruchów neofaszystowskich. Po II wojnie światowej w naszym kręgu kulturowym ten znak jest utożsamiany wyłącznie z hitleryzmem.

CZARNE SŁOŃCE

Nazistowski symbol składający się z trzech nałożonych na siebie swastyk.

KOŁOMIR – KRZYŻ CELTYCKI

Międzynarodowy symbol rasizmu, symbol „White Power”, w Niemczech symbol zakazanego Narodowosocjalistycznego Ruchu Niemiec/Partii Pracy.

BLOOD & HONOUR (tłum. krew i honor)

Hasło ze sloganu Waffen-SS. Obecnie nazwa organizacji neonazistowskiej. Hasło to może też występować w wersji skróconej, w postaci liter BH.

TRYSTYKA

Znak rasistowski, wykorzystywany m.in. przez Ku Klux Klan.

WILCZY HAK

Symbol powojennej nazistowskiej organizacji terrorystycznej Werwolf oraz pancernych dywizji SS.

BIAŁA PIĘŚĆ lub PIĘŚĆ WHITE POWER (tłum. biała siła)

Symbol zaciśniętej pięści w wieńcu lub na tarczy z utraconym rogiem. Jest to jeden z rasistowskich symboli białej siły, stosowany przez międzynarodowy ruch rasistowski, a w czasie II wojny światowej używany przez Waffen-SS.

SIERP I MŁOT oraz CZERWONA GWIAZDA

Najbardziej znane symbole komunistyczne, spopularyzowane po rewolucji październikowej. Partie komunistyczne na całym świecie przyjmowały je jako swoje emblematy (znaki te pojawiały się także na wielu flagach i godłach narodowych).

SYMBOLIKA LICZB I LITER:

18 pierwsza i ósma litera alfabetu AH – oznacza „Adolf Hitler”.

28 druga i ósma litera alfabetu BH – oznacza „Blood & Honour” (tłum. krew i honor) – hasło neonazistowskie oraz nazwa międzynarodowej, działającej także w Polsce, organizacji rasistowskiej.

88 ósma i ósma litera alfabetu HH – oznacza „Heil Hitler”.

14 czternaście słów – hasło rasistowskich terrorystów z amerykańskiej grupy The Order (tłum. porządek). Brzmi ono „We must secure the existence of our people and a future for white children” (Musimy zagwarantować byt naszych ludzi i przyszłość dla białych dzieci).

KKK (Ku Klux Klan) – amerykańska organizacja rasistowska, antysemicka i antykatoicka.

Fot. 6. Autor: Gerard Bah

Fot. 7. Autor: Gerard Bah

BH (Blood & Honour – tłum. krew i honor) – nazwa organizacji rasistowskiej. Często są dodawane litery „BD”, co w rozwinięciu oznacza hasło „Biały Honor, Biała Duma”.

Oprócz wyżej wymienionych symboli w przestrzeni publicznej mogą pojawić się znaki, które w określonych okolicznościach w połączeniu z innymi symbolami lub hasłami mogą być wykorzystywane do propagowania treści o charakterze uprzedzeniowym. Przykładem takiego znaku jest ręka z mieczem, tzw. falanga – symbol używany przez polskich nacjonalistów (głównie przez środowiska związane z ruchem narodowo-radykalnym).

Jest to kolejny znak, którego geneza w Polsce sięga czasów Zygmunta Starego (umieścić ją na proporcu floty kaperskiej). Symbol ten jako oznaka nacjonalizmu zaczął pojawiać się na początku lat 30. XX wieku w miejsce zakazanego przez władze sanacyjne „mieczyka Chrobrego”. 25 października 2011 roku Wydział Rejestrowy Sądu Okręgowego w Warszawie zarejestrował falangę, a także krzyż celtycki i „zakaz pedałowania” jako oficjalne symbole partyjne Narodowego Odrodzenia Polski. Po apelacji prokuratury Sąd Apelacyjny w Warszawie odmówił ich zarejestrowania. W przypadku występowania symbolu falangi w przestrzeni publicznej **ZAWSZE** należy dokładnie zbadać okoliczności sprawy. Mimo że nie jest on zakazany, w konfiguracji z innymi znakami graficznymi lub napisami może stanowić element przestępstwa, w tym mowy nienawiści.

Fot. 8. Źródło: OKO Press

Co może zrobić Policja, napotykając na opór administratorów budynków wobec usuwania napisów i rysunków noszących cechy antysemityzmu (tłumaczony brakiem pieniędzy na farbę czy odnowienie elewacji)? W takim przypadku należy wystosować pismo z prośbą o usunięcie nienawistnych treści. Warto też przekonywać właścicieli o tym, jakie zagrożenie niesie za sobą zjawisko mowy nienawiści i jak negatywnie wpływa na wizerunek miejscowości lub firmy. Warto zapoznać się z uchwałami rad miast i gmin, gdzie często widnieje zapis obligujący do usuwania z przestrzeni publicznej tego, co godzi w pozytywny wizerunek miejscowości. Na mocy obowiązujących aktów prawnych starosta oraz wójt (burmistrz, prezydent miasta) są organami odpowiedzialnymi za stan bezpieczeństwa publicznego na obszarze powiatu i gminy (we współpracy z komendantami powiatowymi/miejskimi Policji). Mowa nienawiści bez wątpienia jest zagrożeniem dla bezpieczeństwa publicznego. Ponadto niejednokrotnie narusza przepisy art. 141 Kodeksu wykroczeń (nieobyczajny napis, rysunek).

wytnij, złóż i noś z sobą

Przestępstwa z nienawiści są ścigane z urzędu!

Pamiętaj! Od Twojej reakcji, zaangażowania i podjętych działań zależy ustalenie motywacji sprawcy, a w konsekwencji jego ukaranie!

Przestępstwo z nienawiści to każde przestępstwo natury kryminalnej, wymierzone w ludzi i ich mienie, w którego wyniku ofiara lub inny cel przestępstwa są dobierane ze względu na ich faktyczne bądź domniemane powiązanie z grupą wyróżnianą lub udzielanie jej wsparcia na podstawie cech charakterystycznych wspólnych dla jej członków, takich jak kolor skóry, religia, płeć, wiek, niepełnosprawność fizyczna lub psychiczna, orientacja seksualna lub inne podobne cechy.

Antysemityzm to określone postrzeganie Żydów, które może się wyrażać jako nienawiść do nich. Antysemityzm przejawia się zarówno w słowach, jak i czynach skierowanych przeciwko Żydom lub osobom, które nie są Żydami, oraz ich własności, a także przeciw instytucjom i obiektom religijnym społeczności żydowskich.

Wybrane przepisy prawne: **art. 256 kk** (publiczne propagowanie faszyzmu lub innego ustroju totalitarnego lub nawoływanie do nienawiści wobec określonych grup mniejszościowych), **art. 257 kk** (znieważenie z powodu ksenofobii, rasizmu lub nietolerancji religijnej), **art. 119 kk** (przemoc lub groźba bezprawna z powodu ksenofobii, rasizmu, nietolerancji religijnej lub przynależności politycznej), **art. 126a kk** (nawoływanie/pochwalanie ludobójstwa i zbrodni przeciwko ludzkości), **art. 126b kk** (dopuszczenie do popełnienia przestępstwa), **art. 194 kk** (dyskryminacja wyznaniowa), **art. 195 kk** (złośliwe przeszkadzanie w akcie religijnym), **art. 196 kk** (obraza uczuć religijnych), **art. 255 kk** (nawoływanie do popełnienia przestępstwa), **art. 261 kk** (znieważenie pomnika/miejsca upamiętnienia), **art. 262 kk** (zbezczeszczenie zwłok lub prochów ludzkich), **art. 288 kk** (zniszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy), **art. 55 Ustawy o Instytucji Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu**, tzw. kłamstwo oświęcimskie, **art. 141 kw** (nieobyczajny napis, rysunek).

WYKORZYSTYWANA SYMBOLIKA:

SWASTYKA

symbol hitlerowskiej partii NSDAP

CZARNE SŁOŃCE

nazistowski symbol składający się z trzech nałożonych na siebie swastyk

KOŁOMIR/KRZYŻ CELTYCKI

międzynarodowy symbol rasizmu i White Power, w Niemczech symbol zakazanego Narodowosocjalistycznego Ruchu Niemiec/Partii Pracy

BLOOD & HONOUR (krew i honor)

hasło ze sloganu Waffen-SS, obecnie nazwa organizacji neonazistowskiej (wersja skrócona BH)

TRYSTYKA

znak rasistowski, wykorzystywany m.in. przez Ku Klux Klan

WILCZY HAK

symbol powojennej nazistowskiej organizacji terrorystycznej Werwolf oraz pancernych dywizji SS

BIAŁA PIĘŚĆ lub PIĘŚĆ WHITE POWER (biała siła)

symbol stosowany przez międzynarodowy ruch rasistowski, a w czasie II wojny światowej używany przez Waffen-SS

SIERP I MŁOT

oraz CZERWONA GWIAZDA

symbole komunistyczne, spopularyzowane po rewolucji październikowej

18

pierwsza i ósma litera alfabetu AH (Adolf Hitler)

28

druga i ósma litera alfabetu BH (Blood & Honour)

88

ósma i ósma litera alfabetu HH (Heil Hitler)

14

czternaście słów (We must secure the existence of our people and a future for white children – tłum. Musimy zagwarantować byt naszych ludzi i przyszłość dla białych dzieci)

KKK

Ku Klux Klan (amerykańska organizacja rasistowska, antysemicka i antykatolicka)

BH/BHD

Blood & Honour – krew i honor (organizacja rasistowska; często z literami BD: Biały Honor, Biała Duma)